

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-293

28.3.2022

Storebrand Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Sprekker og skjevhet grunnet ustabil fundamentering – følgeskade etter håndverkerfeil? – i sikredes eiertid – kosmetisk karakter?

Sikrede avdekket sprekker og skjevhet i forsikret bolig og garasje i 2020. Takstmann konkluderte med at fundamenteringen ikke var stabil. Sikrede hadde kjøpt huset som nyoppført direkte fra utbygger i 2016. Utbygger avviste at det forelå en mangel. Selskapet avslo dekning med henvisning til at det ikke forelå fysiske følgeskader utover sprekker og andre feil av kosmetisk karakter, at retting av selve feilen ikke var dekningsmessig og at arbeidet uansett ikke var utført i sikredes eiertid. Nemnda kom til at selskapet var ansvarlig for sprekkskadene, men ikke for skjevhetene.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skader som følge av håndverkerfeil.

Sikredes forsikring omfatter bl.a.:

C.2.3 Håndverkerfeil

Forsikringen gjelder ved:

- (...)
- Skade på bygning som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør

Skaden må ha blitt konstatert innen 10 år etter at arbeidet ble utført og skaden må være en direkte følge av håndverkerfeil utført på forsikringsstedet.

Feil utførelse/mangelfullt arbeid i seg selv er ikke å anse som en skade.

Forsikringen gjelder for skade oppdaget utenfor reklamasjons-tid, men også innenfor reklamasjonstid når utførende hånd-verker er konkurs eller ikke vil stå for utbedring av feil/mangel. Skade i reklamasjonstiden dekkes kun dersom det er reklamert i tide overfor håndverker/entreprenør og håndverker/entreprenør skriftlig har avslått reklamasjonskravet.

(...)

Forsikringen dekker ikke:

- Skade som skyldes arbeid som ikke kan dokumenteres utført av godkjent/autorisert håndverker/entreprenør, i forsikringstakers eiertid
- (...)
- Skade som kun består av flekker, riper, avskallinger, sprekker, svinnsprekker, knirk i gulv, samt mindre hakk, merker, fargenyanse og andre feil av kosmetisk karakter

Sikrede kjøpte boligen, som ble oppført i 2015, direkte fra utbygger. De oppdaget sprekker i vegg i forbindelse med flytting av møbler i november 2020. Sikrede innhentet takstrapport som viste til at det var funnet store skjevheter i konstruksjonen og flere sprekker i vegger. Takstmannen konkluderte med at fundamenteringen av bygningen ikke var stabil, at bygningen seg, at det ville

bli store sprekker i innvendige gipsplater og stor langsgående sprekk i garasjegulvet. Sikrede reklamerte til selger/utbygger som har avvist at det foreligger en mangel.

Sikrede meldte om saken til selskapet, som avslo dekning 8.2.21 med henvisning til at setningsskader er unntatt dekning under den ordinære bygningsforsikringen. Videre viste selskapet til at sikrede har tegnet en superforsikring som utvider dekningen til også å dekke direkte følgeskader etter håndverkerfeil. Selskapet avslo imidlertid dekning med henvisning til unntak i vilkårspkt. C.1.6 (vilkår gjeldende for 2021):

Forsikringen dekker ikke:

- Skade som kun består av flekker, riper, avskallinger, sprekker, svinnsprekker, knirk i gulv, samt mindre hakk, merker, fargenyanse og andre feil av kosmetisk karakter
- Feil utførelse/mangelfullt arbeid i seg selv, uten at det har oppstått en skade

Selskapet viste til at sprekken det var tatt bilde av ville falle inn under kosmetiske skader som er unntatt dekning, og at det ikke var en skade at huset var skjevt, samt at omgjøringsarbeidet ikke var omfattet av forsikringen, kun følgeskader.

Sikrede var uenig i selskapets vurdering og klaget på avslaget. Selskapet opprettholdt 11.7.21 avslaget med henvisning til at det ikke forelå fysiske følgeskader utover sprekker og andre feil av kosmetisk karakter:

Vi er uenige i at det foreligger fysiske følgeskader utover det som anses som sprekker og andre feil av kosmetisk karakter. Det er uansett utvilsomt at store deler av innmeldte skader består i dette.

Selskapet viste videre til forutsetningene for dekning av skader som følge av håndverksfeil:

- Det må foreligge direkte fysiske følgeskader på bygget, utbedring av selve feilen omfattes ikke. At bygget er skjevt er ikke en direkte følgeskade av bygget, dette blir rettet opp i det skadelidte utbedrer selve feilen. Det samme gjelder også større sprekker og glipper som nå oppdages. I det bygget er rettet opp, vil naturligvis sprekken forsvinne. Hvis det er skader etter dette som er større og direkte som følge av håndverkerfeilen kan superforsikringen komme til anvendelse. Årsaken må uansett være rettet opp i først.
- Videre er det et krav at arbeidet er utført i forsikringstakers eiertid og av godkjent autorisert håndverker. Av informasjon vi har fremkommer det at huset ble bygget i 2015 og kjøpt av kunden i 2016, vi kan ikke se at feilen har oppstått på noe annet tidspunkt enn ved bygging og at dette er før kundens eiertid. Det er uansett et krav at faktura og dokumentasjon på arbeidet legges fram og dokumenteres til oss.

Sikrede krever dekning for skadene og anfører at det foreligger følgeskader som ikke er av kosmetisk karakter og som derfor er dekket av forsikringen. Huset er skjevt, og dette er en betydelig følgeskade. Sprekkene vil ikke forsvinne av seg selv, selv ved oppretting av huset. Videre er skaden dekningsmessig som ekstraordinær svikt i bygningskonstruksjonens bæreevne, jf. vilkårenes pkt. B.4.11. Takstmannen har bekreftet at det er svikt i bæreevnene fordi boligen har store og omfattende skjevheter.

Selskapet avviser ansvar og anfører at arbeidet er utført før sikredes eiertid og dermed er unntatt. Videre består skadene av mindre sprekker av kosmetisk karakter, samt omgjøring av feil/manglende håndverkerjobb. Omgjøringsarbeidet/opprettingen av selve feilen ligger utenfor dekning og er noe sikrede må ordne selv. Det foreligger ikke fysiske følgeskader etter håndverkerfeil utover det som er unntatt fra dekningen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skjevhet i konstruksjonen og sprekker på innvendige vegger og garasjegulv.

Sikrede har tegnet en ordinær husforsikring utvidet med en "Superforsikring".

Selskapet har ved behandlingen av saken vurdert dekningen i henhold til vilkårene for 2021, mens det korrekte skal være vilkårene for 2020.

Sikredes ordinære husforsikring omfatter etter pkt. B.4.11 "Annen skade som inntreffer plutselig", pkt. 1 annen skade enn de som er nevnt i pkt. B.4.1-B.4.10 "som inntreffer plutselig". Det er imidlertid unntak for skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering og setninger i grunnen eller bygget. Nemnda forstår saken slik at skaden omfattes av dette unntaket.

Sikrede anfører at skaden omfattes av vilkårenes pkt. B.4.11.2 som dekker skade ved ekstraordinær svikt i bygningskonstruksjonens bæreevne de første 25 år etter at byggets eldste del var ny. Forutsetningen for dekning av slik skade er at den inntreffer *plutselig*. Begrepet plutselig er tolket slik i FinKN 2021-853:

Begrepet "plutselig" er ikke definert i vilkårene, men ordet plutselig betyr i utgangspunktet "momentant". Det kan imidlertid også bety "over natten", og rettspraksis og langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom en dag eller 12–13 timer er "plutselig", men ikke skader som utvikler seg over lenger tid, jf. LG-2016-148681 og f.eks. FinKN 2017-375, 2019-1006 og 2020-640.

Det er ikke dokumentert at skaden inntraff plutselig, og sikrede har følgelig ikke krav på dekning under vilkårs pkt. B.4.11.2.

Sikredes Superforsikring omfatter i tillegg:

- Skade på bygning som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør

Skaden må ha blitt konstatert innen 10 år etter at arbeidet ble utført og skaden må være en direkte følge av håndverkerfeil utført på forsikringsstedet.

Feil utførelse/mangelfullt arbeid i seg selv er ikke å anse som en skade.

Forsikringen gjelder for skade oppdaget utenfor reklamasjons-tid, men også innenfor reklamasjonstid når utførende hånd-verker er konkurs eller ikke vil stå for utbedring av feil/mangel. Skade i reklamasjonstiden dekkes kun dersom det er reklamert i tide overfor håndverker/entreprenør og håndverker/entreprenør skriftlig har avslått reklamasjonskravet.

(...)

Forsikringen dekker ikke:

- Skade som skyldes arbeid som ikke kan dokumenteres utført av godkjent/autorisert håndverker/entreprenør, i forsikringstakers eiertid
- (...)
- Skade som kun består av flekker, riper, avskallinger, sprekker, svinnsprekker, knirk i gulv, samt mindre hakk, merker, fargenyanse og andre feil av kosmetisk karakter

Selskapet har avslått dekning med henvisning til at det er en forutsetning for dekning at arbeidet (håndverkerfeilen) må være utført i forsikringstakers eiertid. Det synes å være enighet om at det ikke er tilfelle i nærværende sak da fundamenteringen som er ustabil ble lagt før sikredes eiertid.

Vilkårene selskapet har vist til som grunnlag for sitt avslag var imidlertid ikke gjeldende vilkår, men de nyere vilkårene fra 2021. Gjeldende vilkår har en annen ordlyd. Her fremgår det at forsikringen ikke dekker:

- Skade som skyldes arbeid som ikke kan dokumenteres utført av godkjent/autorisert håndverker/entreprenør, i forsikringstakers eiertid

Slik vilkåret er formulert er det naturlig at formuleringen "i forsikringstakers eiertid" refererer tilbake til den delen av setningen som står foran kommaet. Hvis kravet om eiertid skulle gjelde generelt, var det naturlig at det ble lagt inn som eget strekpunkt, og ikke knyttet til hvem som utførte arbeidet. Selskapet kan i så fall ikke avslå erstatning ut fra denne forutsetningen.

Selskapet har påpekt at utbedring av selve håndverkerfeilen uansett faller utenfor forsikringsdekning. Forsikringen omfatter:

- Skade på bygning som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør

Det er altså bare skade "som følge av feil" som er dekket, og ikke selve feilen. Utbedring av fundamenteringen faller derfor utenfor dekningen slik selskapet anfører.

Sikrede anfører at skjevheten av bygningen utgjør en betraktelig følgeskade. Selskapet avviser at skjevheten er en skade. I nemndspraksis er det lagt til grunn at en skade er "negativ fysisk innvirkning på en gjenstand", jf. FinKN 2021-627 og FinKN 2012-388 hvor nemnda uttalte følgende:

Formuleringen "skade" betyr at bygningens struktur eller materialer er fysisk forringet og må settes tilbake til sin opprinnelige stand.

Ut fra en slik definisjon er det mindre naturlig å anse skjevhet i bygningen i seg selv som en skade. Nemnda forstår for øvrig saken slik at skjevheten vil forsvinne når selve feilen (fundamenteringen) er utbedret. I så fall vil reparasjon av feilen rette skjevheten, og da foreligger det ingen følgeskade som skal repareres.

Selskapet har også avslått dekning for sprekker med henvisning til følgende unntak:

- Skade som kun består av flekker, riper, avskallinger, sprekker, svinnsprekker, knirk i gulv, samt mindre hakk, merker, fargenyanse og andre feil av kosmetisk karakter

Det synes ikke å være tvil om at sikrede har dokumentert at det har oppstått sprekker på både innvendige vegger og på garasjeggulv.

Selskapet har anført at vilkåret ikke sier noe om det er små eller store sprekker som er unntatt, men kun beskriver "sprekker". Sikrede synes på sin side å anføre at vilkåret kun unntar sprekker av kosmetisk karakter.

Unntaket er formulert som en oppstilling av ulike typer skader (flekker, riper, sprekker, svinnsprekker, knirk, mindre hakk, merker, fargenyanse) og avsluttes med "og andre feil av kosmetisk karakter". Nemnda mener det er nærliggende å tolke klausulen slik at alle feil av kosmetisk karakter er unntatt dekning, og at de ulike forannevnte skadetyperne er listet opp som eksempler. En slik tolkning støttes også at mange av skadetyperne som listes opp er av typisk kosmetisk karakter. I så fall vil bare sprekker av kosmetisk karakter være unntatt dekning, mens sprekker som er mer enn bare kosmetiske ikke er unntatt. Sprekker som ikke har kosmetisk karakter er da omfattet.

Nemnda kan ikke se at det er dokumentert at sprekkene kun er av kosmetisk karakter. I så fall er selskapet ansvarlig for å reparere sprekker i den utstrekning reparasjonen overstiger egenandelen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).